Корень *-боред-* выделяется в слове *бередить.* Слово *бередить* возникло путем переразложения из **ob-verditi* (Фасмер I, 154), т.е. в результате упрощения группы согласных **-bv-* на стыке приставки и корня и исчезновения гласного в анлауте префикс вошел в состав корня.

Корень *-куропат-* вычленяется в слове *куропатка.* Он возник в результате сложения древнерусских *куръ* 'петух' и *пъта* 'птица' (Фасмер I, 371), т. е. современный связанный корень – результат опрощения более древней структуры слова.

КРЫЛАТЫЯ СЛОВЫ З УЛАСНА БЕЛАРУСКІХ КРЫНІЦ

М. А. Гаўрусева *(УА «МДУ імя А. А. Куляшова»)*
Навук. кір. ***Я. Я. Іваноў,***
канд. філал. навук, дацэнт

Актуальнасць даследавання заключаецца ў тым, што крылатыя словы з уласна беларускіх крыніц мала даследаваныя ў беларускай фразеалогіі, у тым ліку паводле тэкставых крыніц свайго паходжання, і лексікаграфічна не апрацаваны ў поўным аб'ёме (часткова адлюстраваны толькі ў вядомым зборніку Ф. М. Янкоўскага [1] і лінгвакраіназнаўчым слоўніку Я. Я. Іванова і С. Ф. Івановай [2]). Мэта даследавання – акрэсліць колькасны склад і вызначыць тыпы тэкставых крыніц крылатых слоў уласна беларускага паходжання ў сучаснай беларускай літаратурнай мове. Фактычным матэрыялам даследавання паслужылі лексікаграфічныя крыніцы, мастацкія і публіцыстычныя тэксты, адкуль шляхам франтальнай выбаркі паводле этымалагічнага падыходу [3] было вылучана 96 крылатых слоў з уласна беларускіх крыніц. Метад даследавання – апісальны з элементамі этымалагічнага аналізу.

У выніку даследавання было высветлена наступнае. 1) колькасць крылатых слоў з уласна беларускіх крыніц складае каля 100 адзінак (каля 15 % ад агульнай колькасці крылатых слоў) у сучаснай беларускай літаратурнай мове; 2) тэкставыя крыніцы ўласна беларускіх крылатых слоў падзяляюцца на літаратурныя – мастацкія, публіцыстычныя і інш. (43 %) і фальклорныя – пераважна з ліку малых жанраў (57 %). Апошнія з'яўляюцца надзвычай прадуктыўнай крыніцай утварэння крылатых слоў у беларускай мове [4]. Вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны пры ўкладанні слоўніка крылатых слоў беларускай мовы, а таксама пры выкладанні фразеалогіі беларускай мовы ў ВНУ і школе.

Літаратура

1 Янкоўскі, Ф. Крылатыя словы і афарызмы (з беларускіх літаратурных крыніц) / Ф. Янкоўскі. – Мінск : Выд-ва АН БССР, 1960. – 135 с.

2 Іванова, С. Слоўнік беларускіх прыказак, прымавак і крылатых выразаў: лінгвакраіназнаўчы дапаможнік / С. Іванова, Я. Іваноў. – Мінск : БФС, 1997. – 262 с.

3 Іванова, С. Ф. Крылатыя словы і праблема іх вывучэння ў беларускай мове / С. Ф. Іванова // Веснік БДУ. Серыя 4. – 2008. – № 2. – С. 18–21.

4 Іваноў, Я. Я. Крылатыя словы / Я. Я. Іваноў // Беларускі фальклор: энцыклапедыя : у 2 т. – Мінск: БелЭн, 2005. – Т. 1. – С. 729–730.

БЕЛАРУСКІЯ ПАРЭМІІ ПРА ПРАЦУ І НАРОДНЫ КАЛЯНДАР

Н. А. Дзікун *(УА «ГДУ імя Ф. Скарыны»)*
Навук. кір. ***В. А. Ляшчынская,***
доктар філал. навук, прафесар

Парэміі па праву называюць энцыклапедыяй народнага жыцця: у іх адлюстроўваюцца ўсе сферы дзейнасці чалавека, яго побыту, маралі, асвятляюцца